ePublishing

ΕΘΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗΣ
EKT
NATIONAL DOCUMENTATION CENTRE

Μακεδονικά

Τόμ. 34, Αρ. 1 (2004)

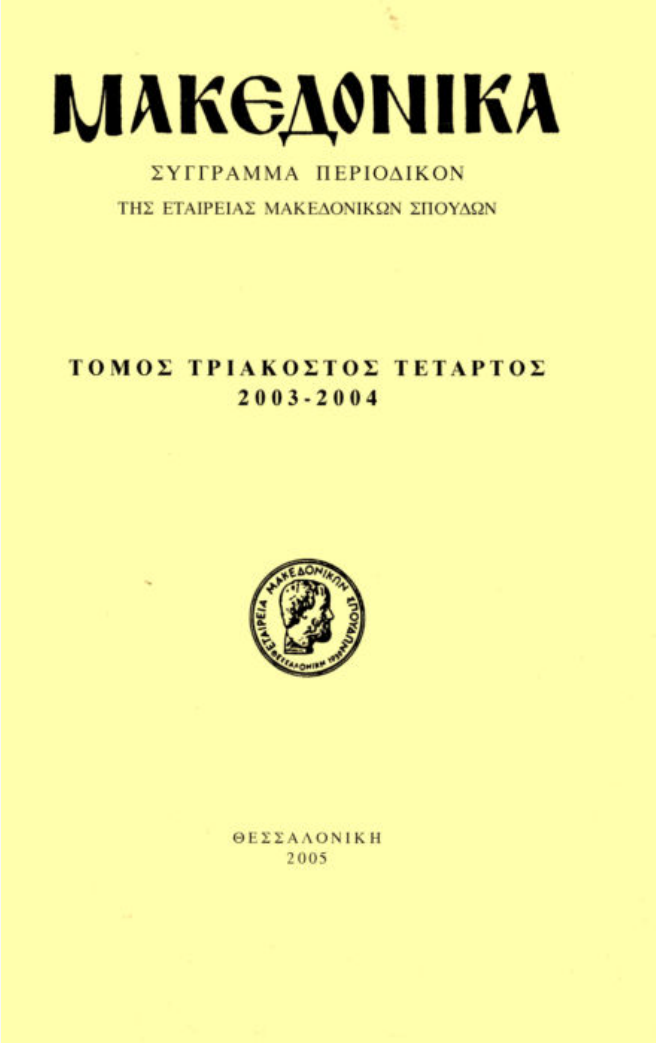

Έκθεση του Αθ. Σουλιώτου (Ν. Νικολαΐδου) προς το "Ανώτατον Κέντρον"

Ερατώ Ζέλλιου-Μαστροκώστα

doi: 10.12681/makedonika.884

Copyright © 2015, Ερατώ Ζέλλιου-Μαστροκώστα

Άδεια χρήσης Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0.

Βιβλιογραφική αναφορά:

Ζέλλιου-Μαστροκώστα Ε. (2004). Έκθεση του Αθ. Σουλιώτου (Ν. Νικολαΐδου) προς το "Ανώτατον Κέντρον". *Μακεδονικά*, *34*(1), 420–424. https://doi.org/10.12681/makedonika.884

https://epublishing.ekt.gr | **e-Εκδότης:** EKT | **Πρόσβαση:** 23/04/2024 18:45:03

ΕΚΘΕΣΗ ΤΟΥ ΑΘ. ΣΟΥΛΙΩΤΟΥ (Ν. ΝΙΚΟΛΑΪΔΟΥ) ΠΡΟΣ ΤΟ «ΑΝΩΤΑΤΟΝ ΚΕΝΤΡΟΝ»

Στό Ἀρχεῖο τοῦ ΙΜΧΑ ὑπάρχει ἀντίγραφο μίας ἐκθέσεως-ἀπαντήσεως τοῦ Ἀθ. Σουλιώτου (Νικολαΐδου) πρός τό «ἀνώτατον Κέντρον».

Ὁ ἀξιωματικός Ἀθανάσιος Σουλιώτης, γνωστός μέ τό ψευδώνυμο Νικολαΐδης, ἐπηρεασμένος ἀπό τήν θυσία τοῦ Παύλου Μελᾶ, ἀποφάσισε νά ἀφιερώσει τόν ἑαυτό του στήν ἀπελευθέρωση τῆς Μακεδονίας. Τόν Μάρτιο τοῦ 1906 ἦλθε στήν Θεσσαλονίκη ὡς ἀντιπρόσωπος μίας γερμανικῆς ἑταιρείας ραπτομηχανῶν καί ἵδρυσε τήν «Ὀργάνωσι Θεσσαλονίκης». Τό 1908 αὐτός καί ὁ Ἴων Δραγούμης ἵδρυσαν τήν «Ὀργάνωσι Κωνσταντινουπόλεως»[1]. Τόν Ἴωνα Δραγούμη μάλιστα διαδέχθηκε στήν ἀρχηγία τῆς Ὀργανώσεως, τήν ὁποία διηύθυνε τά κρίσιμα ἔτη τέλος 1908-1912. Οἱ δύο ἄνδρες πίστευαν στόν ἐξελληνισμό τῆς ὀθωμανικῆς αὐτοκρατορίας, δηλαδή ὅτι οἱ Ἕλληνες θά μποροῦσαν νά μετατρέψουν τήν Τουρκία σέ βυζαντινή ἑλληνική αὐτοκρατορία. Ὁ Ἀθ. Σουλιώτης μάλιστα γράφει: *Εἰς τόν ἀγῶνα αὐτόν τό ἔθνος ἔχει ὑπέρ αὐτοῦ τήν ἐκπολιτιστικήν καί τήν ἀριθμητικήν ὑπεροχήν ὄχι μόνον εἰς τήν Μακεδονίαν, ἀλλά καί εἰς τήν ὅλην τήν Τουρκίαν*[2].

Μετά, ὅμως, τό κίνημα τῶν Νεοτούρκων τό 1908 ἡ θέση τῶν Ἑλλήνων στήν ὀθωμανική αὐτοκρατορία ἐπιδεινώθηκε καί ἡ ἑλληνική κυβέρνηση ἀναδιοργάνωσε τό Μακεδονικό Κομιτᾶτο. Διαμορφώθηκε ἡ «Πανελλήνιος Ὀργάνωσις» ἀπό τόν Παναγιώτη Δαγκλῆ, ἡ ὁποία ἁπλώθηκε σέ ὅλες τίς περιοχές τοῦ ὑποδούλου Ἑλληνισμοῦ. Ὁ Ἀθ. Σουλιώτης ἀπευθύνει τήν ἔκθεση-ἀπάντηση πρός τό «ἀνώτατον Κέντρον», γι' αὐτό βρίσκεται στό ἀρχεῖο τοῦ Π. Δαγκλῆ, καί ἀναφέρει τί πρέπει νά γίνει σέ περίπτωση πού ἡ Ἀθήνα κρίνει ὅτι ὁ πόλεμος μεταξύ Ἑλλάδος καί Τουρκίας εἶναι ἀναπόφευκτος.

Κωνσταντινούπολις 12 Ἰουνίου 1909

Πρός τό ἀνώτατον Κέντρον[3]

Ἀπαντῶμεν εἰς τάς δύο τελευταίας ὑμῶν ἐγκυκλίους.

Εἰς τήν περιφέρειαν τῆς ὀργανώσεως Κων/πόλεως δέν πρέπει πρός τό παρόν νά συσταθῇ σῶμα. Σκοπόν τό σῶμα τοῦτο, ἄν συνιστᾶτο, θά εἶχε τήν ἀνύψωσιν τοῦ ἔθν. φρονήματος τῶν χωρικῶν, τῶν πατριαρχικῶν χωρίων διά διανομῆς ὅπλων εἰς αὐτά καί ἐπιβολῆς πρός μεγαλυτέραν συμμετοχήν εἰς ἔθν. ἐργασίαν, ἀλλά κυρίως σκοπόν θά εἶχε τήν ἐκβίασιν τῶν σχισματικῶν χωρίων ὅπως γίνωσι πατριαρχικά.

Σῶμα εἰς τήν περιφέρειαν Κων/πόλεως μόνον εἰς Στράντζαν ἠδύνατο νά συγκροτηθῇ· ἕνεκα ὅμως τῆς φύσεως τοῦ ἐδάφους τῆς γραμμῆς τῶν ὀχυρωμάτων Κων/πόλεως, τῆς μικρᾶς ἀπό τῶν χωρίων ἀποστάσεως τῆς Κων/πόλεως καί τῶν μερῶν καί τῆς μεγάλης ἀπ' αὐτῆς ἀποστάσεως τῆς Στράντζας ἡ κατάβασις τοῦ σώματος εἰς τά χωρία εἰς τά ὁποῖα θά ἔδρα εἶναι ἐπικινδυνοδεστάτη. Τά ἡμέτερα χωρία χάριν τῶν ἀναγκῶν

---

1. Ἀθ. Σουλιώτη-Νικολαΐδη, *Ὀργάνωσις Κωνσταντινουπόλεως* (Ἐπιμέλεια Θ. Βερέμης - Κ. Μπούρα), Ἀθήνα, «Δωδώνη», 1984.

2. Ἀθ. Σουλιώτη-Νικολαΐδη, *Ὁ Μακεδονικός Ἀγών. Ἡ «Ὀργάνωσις Θεσσαλονίκης»*, 1906-1908, Θεσσαλονίκη, Ι.Μ.Χ.Α., ^{3}1993, σ. 70.

3. Ἀρχεῖο Ι.Μ.Χ.Α., τμῆμα Ζ΄ (Ἰδιωτικά ἀρχεῖα καί συλλογές), φάκελος 15 (Ἀντίγραφα ἀπό τό ἀρχεῖο Παναγιώτη Δαγκλῆ 1908-1909).

τοῦ σώματος καὶ τοῦ ἰδιαζόντος εἰς τὰ σώματα τρόπου προπαγάνδας θὰ ἐξετίθεντο εἰς καταπιέσεις τῶν Τουρκικῶν ἀρχῶν, αἱ ὁποῖαι θὰ κατέστρεφον καὶ τὸ ὑπάρχον ἠθικὸν τῶν χωρίων τούτων. Ἡ μεταφορὰ καὶ ἡ διανομὴ ὅπλων θὰ καθίστατο δυσκολοτέρα. Ἡ ἐκβίασις τῶν σχισματικῶν χωρίων, ἐνῶ εἰσὶ ἀμφίβολον ἂν θὰ ἐπετυχαίνετο καὶ μάλιστα μὲ διαρκῆ πως ἀποτελέσματα, θὰ κοστίση πολὺ περισσότερον εἰς θυσίας καὶ χρήματα ἢ ἡ μὲ δολοφονιῶν δι' ὀργάνων τῆς Κων/πόλεως στελλομένων.

Ὁ σκοπὸς τοῦ σώματος θὰ ἐπιτευχθῆ μὲ ὀλιγοτέρας θυσίας καὶ ἀσφαλέστερον ἐνταῦθα διὰ τῆς ἀποστολῆς εἰς τὰ χωρία *Νιοχωράκι, Καστανιὲς* καὶ *Ἰμπροχῶρι* ὑπαξιωματικῶν ὡς διδασκάλων καὶ τοῦ διορισμοῦ ὑφ' ἡμῶν ἐπιθεωρητοῦ τῶν σχολείων ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Δέρκων καὶ[4] ἀσχολουμένου κυρίως διὰ τὰ βουλγαρόφωνα χωρία. Τοὺς ὑπαξιωματικοὺς τούτους θὰ βοηθῶσιν ἐν ἀνάγκῃ ὄργανα τοῦ ἐκτελεστικοῦ στελλόμενα ἐντεῦθεν.

Συνενοήθην ἤδη πρὸς τοῦτο μὲ τὴν Μητρόπολιν Δέρκων καὶ οἱ ὑπαξιωματικοὶ οὗτοι δύνανται νὰ ἐγκατασταθῶσιν ἀπὸ τῆς 15 Αὐγούστου. Παρακαλῶ νὰ φροντίσετε πρὸς κανονισμὸν τῆς μισθοδοσίας ἀνὰ 5. Λ.Τ., ἐκλογήν, προπαρασκευὴν καὶ ἔγκαιρον (μέχρι τῆς 15 Αὐγ.) ἀποστολὴν τῶν ὑπαξιωματικῶν τούτων. Ἐπειδὴ τὸ πᾶν ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς καταλληλότητος τῶν ὑπαξιωματικῶν τούτων παρακαλῶ νὰ ληφθῇ ἰδιαιτέρα φροντὶς διὰ τὴν ἐκλογὴν καὶ προπαρασκευὴν τούτων. Εἰς τὸ χωρίον Τάρλα ὑπάρχει ἤδη διδάσκαλος Βούλγαρος ὑπαξιωματικός· δὲν εἶνε καθόλου θορυβώδης καὶ ἐπιδεικτικός, εἶνε ἐπίμονος καὶ ὑπομονετικός, γνωρίζει νὰ διδάσκῃ εἰς χωρίου σχολεῖον, γνωρίζει ὀλίγον νὰ ἀναγινώσκῃ τουρκικὰ καὶ ἑλληνικὰ ἀκόμη καὶ νὰ ψάλλῃ εἰς τὴν ἐκκλησίαν, διότι εἰς τὰ πλεῖστα χωρία ὁ διδάσκαλος εἶνε καὶ γραμματεὺς καὶ ψάλτης τῆς κοινότητος. Ἐνήργησα ἤδη παρὰ τῇ Μητροπόλει Δέρκων καὶ κρατοῦνται ὡς θέσεις τῶν ἀνωτέρω χωρίων. Παρακαλῶ νὰ μοὶ ἀπαντήσητε ἐγκαίρως ἂν θὰ μοὶ σταλῶσιν οἱ ὑπαξιωματικοί.

Μέσα συγκοινωνίας

Εἰς τὴν περιφέρειαν τῆς Ὀ.Κ. ὑπάρχει ἡ Σιδηροδρ. γραμμὴ Orientaux ἀπὸ Σερκιτζὶ μέχρι Τυρολόης καὶ ὁ Σιδηρ. Σταθμὸς τοῦ Χαϊδάρ-Πασσᾶ. Κάπως λόγου ἄξια τεχνικὰ ἔργα εἰς τὴν πρώτην γραμμὴν εἶνε μία γέφυρα 40 περίπου μέτρων εἰς Τσεκμετζὲ καὶ ἑτέρα μικροτέρα εἰς Τσερκέζκιοϊ, ἐσωκλείω σχέδιον τῆς πρώτης. Κατὰ τὴν γνώμην τοῦ ἐπὶ τῆς γραμμῆς εἰδικοῦ τῆς ἑταιρείας τῶν Σιδηροδρόμων ἡ καταστροφὴ τῶν γεφυρῶν τούτων καὶ τελεία ἂν γίνῃ θὰ ἔχῃ ὡς μόνον ἀποτέλεσμα νὰ ἐπιβραδύνῃ ἐπὶ 7 τὸ πολὺ ἡμέρας τὴν συγκοινωνίαν, ἥτις θὰ γίνεται κατ' αὐτὰς διὰ μεταβιβάσεως, κατὰ τὸν αὐτὸν εἰς τὸν πόλεμον τοῦ 97 ὁ στρατὸς τῆς Ἀνατολῆς μετεφέρετο διὰ Ῥαιδεστοῦ καὶ ἐπεβιβάζετο τοῦ Σιδηροδρόμου πέραν τῆς Τυρολόης εἰς Μουρατλῆ.

Νομίζω ὅτι δὲν θὰ ὠφελήσῃ ἡ καταστροφὴ τῶν γεφυρῶν τούτων, ἐν τούτοις, ἐπειδὴ πιθανὸν ἕνεκα λόγων τοὺς ὁποίους δὲν ἔχω τώρα ὑπ' ὄψη γίνῃ τοιαύτη ἀνάγκη, ἐμελετήσαμεν τὸ ζήτημα τοῦτο καὶ ἐν ἀνάγκῃ δυνάμεθα νὰ καταστρέψωμεν τὴν γέφυραν ταύτην δι' ἀνθρώπων ἐκ Κων/πόλεως, ἔχω δὲ ἤδη ὁρίσῃ τὸν κατάλληλον νὰ διευθύνῃ τὴν ἐνέργειαν αὐτὴν ὅστις εἶνε μηχανικός. Σκεπτόμεθα νὰ καταστρέψωμεν αὐτὴν διὰ φουρνέλλων ἀνοιγομένων εἰς τὰ μεσόβαθρα, ἐν τούτοις θὰ ἦτο εὐκολότερον ἂν ἦτο δυνατὸν νὰ γίνῃ τοῦτο δι' ἄλλου τρόπου (δυναμίτιδος π.χ. παρατιθεμένης εἰς τὰ μεσόβαθρα) καὶ παρακαλῶ νὰ μοὶ γράψητε ἂν ὑπάρχῃ ἄλλος τις τοιοῦτος τρόπος.

4. Μία λέξη δυσανάγνωστη.

Ὅταν γράφω εἰς ὑμᾶς μοὶ ἀποστέλετε διὰ πᾶν ἐνδεχόμενον καὶ δυναμίτιδα ἢ τὰ ὄργανα τὰ ὁποῖα νομίζετε ὅτι χρειάζονται διὰ τοῦ κ. Γούδα, ἑτοιμάζοντες αὐτὰ ἀπὸ τοῦδε. Διὰ τὴν γέφυρα τοῦ Τσερκέζκιοϊ πρέπει νὰ φροντίσωσιν ἐκ Ῥαιδεστοῦ.

Ἐκτὸς τῆς περιφερειάς τῆς Ὀρ. Κων/πόλεως ὑπάρχουσι πολλὰ τεχνικὰ ἔργα, γέφυραι δηλ. κυρίως τοῦ Σιδηροδρόμου Κων/πόλεως-Κούλελι Μπουργάς-Ἀνδριανουπόλεως καὶ Κούλελι Μπουργάς-Δεδεαγάτς.

Ἐκ τούτων καὶ μόνη ἡ εἰς Κούλελι-Μπουργὰς ἢ ἡ παρὰ τὸ Διδυμότειχον ἂν καταστρέφετο θὰ διακόπτετο ἐπὶ μῆνες ἡ συγκοινωνία.

Ἔχομεν μέλος τῆς Ὀ.Κ. κύριον τινὰ Ἀηδονίδην, ὅστις εἶνε ἐπὶ τῆς συντηρήσεως τῆς γραμμῆς ἐκείνης καὶ πρόεδρος τῆς ἀδελφότητος τῶν Σιδηροδρομικῶν ὑπαλλήλων (εἶνε ὁ δημιουργήσας τὴν ἀπεργίαν), ὅστις δύναται νὰ βοηθήσῃ ἀρκετά, ἐὰν εἶχον ἀνάγκην, τὰς ὀργανώσεις ἢ τὴν ἀποστολὴν ἥτις θὰ ἐπεχείρῃ τὴν καταστροφὴν τεχνικῶν ἔργων συγκοινωνίας ἐν Θράκῃ.

Ὁ κύριος αὐτὸς μοὶ ἔδωσε τοὺς χάρτας οὓς σᾶς στέλλω ὑμῖν, ἐκ τῶν ὁποίων ὁ τῆς κατόψεως εἶνε τὸ μοναδικὸν πρωτότυπον τὸ ὁποῖον ἔχει ἡ ἑταιρεία. Παρακαλῶ νὰ μοὶ στείλητε δι' αὐτὸν ἐπίσημον πως εὐχαριστήριον γράμμα.

Βεβαίως ἡ καταστροφὴ μεγάλων τεχνικῶν ἔργων θὰ ἦτο τὸ ἀσφαλέστερον μέσον μακρᾶς διακοπῆς τῆς συγκοινωνίας, ἐπειδὴ ὅμως φοβοῦμαι μὴ δὲν ἐπιτύχῃ εἰς τὰ πράγματα κυρίως εἰς τὴν Μ. Ἀσίαν, ὑποβάλλω καὶ τὸν κατωτέρω τρόπον παραλύσεως τῶν συγκοινωνιῶν, ὁ ὁποῖος εἶνε καὶ πιθανότερον ὁ μόνος διὰ τὴν Μ. Ἀσίαν. Καταστροφὴ ἀτμομηχανῶν Κωνσταντινουπόλεως-Ἀνδριανουπόλεως, Κωνσταντινουπόλεως-Θεσσαλονίκης.

Διὰ τὴν συγκοινωνίαν ταύτην ὑπάρχουσι χρησιμοποιήσιμοι ὄχι περισσότεραι τῶν 40 μηχανῶν. 18 ἐκ τούτων δύναταί τις νὰ ἐπιτύχῃ σταθμευούσας ἐντὸς τῆς περιφερείας τῆς Ὀ.Κ. ὡς ἑξῆς. 12 εἰς τὸν Σταθμὸν Στριεκτζί, 2 εἰς τὸ μηχανουργεῖον Γαδῆ-Κουλὲ καὶ 4 εἰς Τσερκεζίκοϊ. Αἱ ἄλλαι εὑρίσκονται εἰς ἄλλους Σταθμοὺς κυρίως Ἀνδριανουπόλεως-Δεδεαγὰτς καὶ Θεσσαλονίκης.

Τοὺς ἑξῆς γνωρίζομεν τρόπους καταστροφῆς καταλλήλους διὰ τὰς συνθήκας ὑφ' ἃς θὰ γίνῃ τοῦτο ἐνταῦθα.

1ον. Διὰ μηχανημάτων δυναμίτιδος ἐκρηγνυομένων μετὰ ὡρισμένην ὥραν.

2ον. Διὰ καύσεως τῶν λεβήτων ἀφαιρουμένου τοῦ ὕδατος ἐνῷ ἡ ἑστία καίει.

3ον. Διὰ σμύριδος τεθημένης ἐντὸς τῶν κυλίνδρων καὶ ἀλλαχοῦ ὅπου γίνονται τριβαί.

Ὁ πρῶτος εἶνε ῥιζικότερος, διὰ τὸν 3ον εὑρίσκει τις εὐκολότερον ἐκτελεστάς. Ὁ δεύτερος εἶνε ἀμφίβολον ἂν θὰ ἐπιτύχῃ διὰ πολλὰς μηχανάς.

Παρακαλοῦμεν νὰ μᾶς γράψητε ἂν ὑπάρχῃ ἄλλός τις τρόπος προσφορώτερος καὶ κυρίως ἂν δύναται νὰ καταστραφῇ λέβις ἀτμομηχανῆς δι' ὀξέος τινος τεθημένου ἐν τῷ ὕδατι αὐτοῦ.

Διὰ τὴν περιφέρειαν τῆς Ὀ.Κ. σκεπτόμεθα νὰ ἐνεργήσωμεν τὸ ἑξῆς ἂν ἐγκριθῇ.

Ἐκαλέσαμεν μηχανικὸν τῆς Ἑταιρείας μέλος τῆς Ὀργ. καὶ τὸν ἀνωτέρω μνημονευόμενον κ. Ἀηδονίδην· οὗτοι μελετῶσιν ἤδη καὶ θὰ μᾶς ὑποβάλωσι τὰ ὀνόματα 3-4 ὑπαλλήλων τῆς Ἑταιρείας ἐργαζομένων εἰς τὰς μηχανάς, οἵτινες θὰ ἀναλάβωσι τὴν ἐκτέλεσιν διὰ τοῦ πρώτου μᾶλλον τρόπου. Εἰς τοὺς ὑπαλλήλους αὐτοὺς εἰς οὓς θὰ ὁμιλήσωμεν ἂν ἐγκριθῇ.

1ον. Θὰ δώσωμεν ἐγγυήσεις ὅτι θὰ διορισθῶσιν εἰς Ἑλλάδα μὲ τοὺς αὐτοὺς μισθούς.

2ον. Θὰ δώσωμεν χρήματα ἵνα προαποστείλωσι τὰς οἰκογενείας των εἰς Ἀθήνας.

3ον. Τὰ κατάλληλα ὄργανα καὶ ἐν ἀνάγκῃ καὶ βοηθοὺς ἐκ τοῦ ἐκτελεστικοῦ τῆς Ὀ.Κ.

Εἰς ὡρισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν συγχρόνως οὗτοι θὰ ἐνεργήσωσι. Τὰ ἀνωτέρω θὰ ἐνεργήσωμεν ἡμεῖς διὰ τοὺς Σταθμοὺς Κων/πόλεως Γαδῆ-Κουλὲ καὶ Τσερκεζικιοῦ[5]*, ἐπίσης διὰ τὸν Σταθμὸν Χαϊδὰρ-Πασσᾶ. Διὰ νὰ ἔχῃ ὅμως σημασίαν τὸ πρᾶγμα πρέπει τὸ αὐτὸ νὰ ἐνεργηθῇ καὶ εἰς τοὺς ἄλλους Σταθμοὺς τῆς Εὐρώπης καὶ τῆς Μ. Ἀσίας ὅπου σταθμεύουν μηχαναὶ καὶ συγχρόνως.*

Νομίζω ὅτι τὸ μέτρον τοῦτο δύναται νὰ ἐπιτύχῃ εὐκολότερον τῆς καταστροφῆς μεγάλων τεχνικῶν ἔργων, διότι δὲν ἀπαιτεῖ παρὰ τὴν τακτοποίησιν 50-60 προσώπων (εἰς τοὺς Σιδηροδρ. αὐτοὺς ὑπάρχουσι πολλοὶ κατάλληλοι Ἕλληνες), τὰ ὁποῖα θὰ ἐνεργήσωσι κρυφὰ καὶ μὲ πολλὰς ἐλπίδας νὰ διαφύγωσιν. Διὰ νὰ ἐπιτύχῃ τὸ ἀνωτέρω μέτρον πρέπει ν' ἀποσταλῇ ἐξ Ἀθηνῶν κατάλληλον πρόσωπον καὶ 5-6 βοηθοὶ αὐτοῦ, τὸ ὁποῖον ν' ἀναλάβῃ τὴν διοργάνωσιν καὶ διεύθυνσιν τοῦ ὅλου κινήματος. Εἰς τὴν διάθεσιν τούτων πρέπει νὰ τεθῶσιν αἱ ὀργανώσεις ἐκρηκτικὰ μηχανήματα, διορισμοὶ ὑπαλλήλων σιδηροδρ. εἰς Ἑλλάδα καὶ 100 χιλ. φράγκων τοὐλάχιστον.

Παρακαλῶ νὰ μοὶ ἀπαντήσητε ἐπὶ τῶν ἀνωτέρω διὰ νὰ γνωρίζω ἂν πρέπει νὰ ἐξακολουθήσω προπαρασκευάζων τὸ πρᾶγμα ἐνταῦθα, τὸ ὁποῖον, ὡς ἐννοεῖται, πάντοτε ἐνέχει κίνδυνον διὰ τὴν ὀργάνωσιν, ἂν μάλιστα ἐπὶ μακρὸν παραταθῇ χωρὶς ὡρισμένας ὁδηγίας.

Ἡ μελέτη καταστροφῆς τῶν συγκοινωνιῶν γίνεται βεβαίως μὲ τὴν πιθανότητα πολέμου μεταξὺ τῆς Ἑλλάδος καὶ Τουρκίας. Ἡ Ὀργ. Κων/πόλεως τὴν ἐποχὴν τῶν ἐκλογῶν ἐνταῦθα ἐπρότεινε δι' ἐκθέσεως εἰς τὴν Ἑλλ. Κυβέρνησιν μέτρα τινὰ δι' ὧν ἐνόμιζον ὅτι θὰ ἐξασφαλίζετο τότε ἕνα προηγούμενης ἑλληνικῆς ἐπιβολῆς ἐν Τουρκίᾳ καὶ κατέληγε τότε λέγουσα ὅτι, ἂν χαθῇ ἡ εὐκαιρία ἐκείνη, μετὰ ὀλίγους μῆνας ἡ θέσις τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἔθνους θὰ ἦτο σχεδὸν ἀπελπιστική. Ἡ εὐκαιρία ἐκείνη παρῆλθεν εἰς μάτην. Ἂν τώρα ἡ Ἑλλὰς ὑποστῇ ἦτταν ἀστεῖαι μόνον ἐθνικαὶ ἐλπίδες θ' ἀπομείνουσι εἰς ἡμᾶς. Μὲ αὐτὰς τὰς σκέψεις τὰς ὁποίας ἴσως γεννᾷ τὸ ἐνταῦθα περιβάλλον ἡ Ὀργ. Κων/πόλεως νομίζει ὅτι ἂν δὲν ἀ π ο φ ύ γ ω μ ε ν τ ὸ ν π ό λ ε μ ο ν πρέπει τὸν πόλεμον τοῦτον νὰ τὸν πολεμήσῃ μὲ τὸ Ἔθνος περισσότερον ἴσως τοῦ Κράτους, τεχνικά, ἐν ἀνάγκῃ ἐξαναγκαζόμενον νὰ προβῇ εἰς τὰ ἔσχατα, καὶ προτείνει τὴν ἐξῆς ἐνέργειαν ἐν Κων/πόλει.

Παρασκευαὶ ἐντὸς μηνός

1ον. Εἰσαγωγὴ καὶ διανομὴ εἰς ὡρισμένους κατοίκους ὁμογενεῖς 500 ὅπλων μετὰ φυσιγγίων τῶν λαμβανόντων ταῦτα διοργανουμένων ὥστε νὰ εὑρεθῶσιν εἰς ὡρισμένα μέρη ὅταν παραγγελθῶσιν.

2ον. Εἰσαγωγὴ καὶ ἀποθήκευση 100 μηχανημάτων δυναμίτιδος.

3ον. Εἰσαγωγὴ καὶ ἀποθήκευση ὅσον τὸ δυνατὸν περισσοτέρων χειροβομβίδων.

4ον. Ἐνοικίαση ξυλίνων οἰκιῶν ἢ καταλυμάτων ἐντὸς Τουρκικῶν συνοικιῶν ἃς θὰ κατοικήσωσι πρόσωπα ἅτινα θ' ἀνάψωσι πυρκαϊὲς ὅταν παραγγελθῶσιν.

5ον. Ὁρισμὸς σημαινόντων Τούρκων οἵτινες θὰ φονευθῶσι. Προπαρασκευὴ τῆς ἐκτελέσεως.

Ἐ κ τ έ λ ε σ ι ς

Ὅταν κριθῇ ἐν Ἀθήναις ὅτι ἀναποφεύκτως θὰ γίνῃ πόλεμος.

---

5. Ἀνωτέρω γράφει: Τσερκέζκιοϊ, Τσερκεζικοΐ.

1ον. Φόνος τοῦ διαδόχου Ἰτζεδίν.

Ἐὰν τὸ μέτρο τοῦτο δὲν ἐπιφέρῃ ταραχὰς μεταξὺ τῶν Τούρκων

2ον. Φόνος τοῦ Σουλτάνου.

Ἐὰν οὔτε αὐτὸ συντελέσῃ εἰς μεγάλον ἐνταῦθα ἀντιπερισπασμὸν

3ον. Δολοφονία σημαινόντων Τούρκων, ἐκρήξεις δυναμίτιδος εἰς Δημόσ. Κτήρια.

4ον. Τὰ ἀνωτέρω καὶ ἀσφαλῶς τὸ τρίτον θὰ προκαλέσωσιν ἢ ἀναστάτωσιν τῆς πρωτευούσης ἢ ἐπιθέσεις καὶ σφαγὰς κατὰ τῶν Ἑλλήνων. Οὗτοι τότε θὰ ἀναγκασθῶσι θέλοντες καὶ μὴ νὰ κάμωσι χρῆσιν τῶν διανεμηθησομένων ἐγκαίρως χειροβομβίδων.

5ον. Ἔκρηξις πυρκαϊῶν εἰς τὰς Τουρκικὰς συνοικίας.

6ον. Συγκρότηση ἐνόπλων ὁμάδων ἐξ ὁμογενῶν δι' ἄμυναν εἰς κατάλληλα μέρη ἢ καὶ φύλαξιν χριστιανικῶν τινῶν συνοικιῶν. Ἡ ἀναστάτωσις αὕτη τῆς πρωτευούσης δύναται οὕτω διεξαγομένη νὰ διαρκέσῃ ἐπὶ 15 ἡμέρας.

Πρὸς προπαρασκευὴν τῆς ἀνωτέρω ἐνεργείας ἐνεργήσαμεν ἤδη τὰ ἑξῆς.

1ον. Ὡρίσαμε ἐκτὸς τοῦ Ἰτζεδίν καὶ Σουλτάνου καὶ τοὺς ἑξῆς σημαίνοντας Τούρκους Μαχμοὺτ Μουχτὰρ (ὁ θρυλούμενος ὡς ἀρχηγὸς τοῦ κατὰ τῆς Ἑλλάδος πολέμου Σέρβων), Ἰζὲτ Φονάτ (ἀρχ. τοῦ ἐπιτελείου καὶ πρόεδρ. τῆς Στρατ. Λέσχης), Χιλμὲ Φερίτ, Σαΐτ Κιαμίλ. Ἔχομεν ἤδη ὡρίσῃ πρόσωπα τὰ ὁποῖα τοὺς παρακολουθοῦν μελετῶντες τὸν τρόπον τῆς ἐκτελέσεως. Ἔχομεν 6 πρόσωπα τοῦ ἐκτελεστικοῦ ἕτοιμα.

2ον. Ἀπὸ τὴν ἐποχὴν τῶν ἐκλογῶν ἔχομεν ἤδη ὀλίγους παντοπώλας ὁμογενεῖς καὶ Τουρκ. συνομώτας, οἵτινες ἀνελάμβανον τότε νὰ θέσουν πυρκαϊάς. Οἱ παντοπῶλαι οὗτοι ἀπεγοητεύθησαν τότε, θὰ τοὺς καλέσωμεν ὅμως πάλιν.

3ον. Διὰ τὴν ἐξαγωγὴ βομβῶν κ.τ.λ. ἔχομεν ὑπαλλήλους ξένων ταχυδρομείων οἵτινες ἀσφαλῶς θὰ τὶς ἐξαγάγωσιν ἐντὸς ταχυδρομικῶν σάκων. Ἂν ἡ παράδοσις αὐτῶν ἐντὸς τῶν ἀτμοπλοίων ὅπως συνενοήθημεν μὲ τὸν κ. Γούδαν.

Εἰς ὅλα τὰ ἀνωτέρω μέχρι τοῦδε δὲν ἀναμείξαμε παρὰ μέλη παλαιὰ τῆς ὀργανώσεως. Ἐὰν ἐγκριθῇ μία ἐνέργεια ὡς ἡ ἀνωτέρω, ἤτις νὰ εἶνε σχεδὸν βέβαιον ὅτι θὰ γίνῃ ἐντὸς τὸ πολὺ 2 μηνῶν, γράψτε μας ἵνα ἐπεκτείνωμεν τὰς προπαρασκευαστικὰς ἐργασίας καὶ εἰς νέα πρόσωπα ἔχοντες ὑπ' ὄψη ὅτι ἡ πλήρης προπαρασκευὴ τοιαύτης ἐνεργείας δὲν δύναται νὰ παραμείνῃ ἐπὶ μακρὸν οὔτε ἀπολύτως μυστικὴ οὔτε ὅσον πρέπει ἐντεταμμένη.

Ἐὰν ἐγκριθῇ, θὰ σᾶς γράψω πότε πρέπει ν' ἀρχίσητε ἀποστέλοντες ἐνταῦθα χειροβομβίδες κ.τ.λ., τὰ ὁποῖα ὅμως πρέπει νὰ ὑπάρχωσι πάντα εἰς Ἀθήνας. Πρὸ πάσης ὅμως ἐνεργείας πρέπει νὰ τεθῇ εἰς τὴν διάθεσιν τῆς Ὁ.Κ. ποσόν τι χρηματικὸν περὶ τὶς 100 χιλ. φράγκων. Καὶ ἀνεξαρτήτως τῶν ἀνωτέρω συνενοήθην ἐνταῦθα μετὰ τοῦ κ. Γούδα περὶ ἀποστολῆς ἐνταῦθα ὑπαξ. τοῦ Ναυτικοῦ καὶ τοῦ τρόπου μεταβιβάσεως ὅπλων κ.τ.λ. ἐνταῦθα. Παρακαλῶ νὰ ἔχω ἀπάντησιν περὶ ὅσων προφορικῶς θὰ εἶπη ὑμῖν περὶ αὐτῶν ὁ κ. Γούδας.

Ὑπεβλήθη ὑπὸ τοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει μυστικοῦ πράκτορος Ἀ. Νικολαΐδου (Ἀθ. Σουλιώτου ὑπολ.)[6]

ΕΡΑΤΩ ΖΕΛΛΙΟΥ-ΜΑΣΤΟΡΟΚΩΣΤΑ

6. Ἔγιναν ἐλάχιστες διορθώσεις κυρίως στὴν στίξη.